

„KULTURA BARTNICZA” wpisana na Reprezentatywną Listę Niematerialnego Dziedzictwa Światowego UNESCO

1. „KULTURA BARTNICZA” wpisana na **Reprezentatywną Listę Niematerialnego Dziedzictwa Światowego UNESCO**
2. **W 19.12.2020 zostanie oficjalnie ogłoszony wpis bartnictwa na Reprezentatywną Listę Niematerialnego Dziedzictwa Światowego UNESCO** (*The Representative List of the Intangible Heritage of Humanity*), **głosowanie nad którym odbyło się 17.12.2020 (czwartek)**
3. Za złożenie wniosku odpowiedzialny był polski rząd - Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, które koordynuje działania związane z obiektami UNESCO w Polsce. W 2016 roku staraniem Bractwa Bartnego z Augustowa bartnictwo wpisano na Krajową Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego. Na Białorusi wpisu dokonano w 2017 r. Wpisy, z dwóch sąsiadujących ze sobą państw były podstawą do rozpoczęcia kilkuletnich starań o wpis na Listę Międzynarodową, zakończoną sukcesem w czwartek.
4. Bezpośrednią opiekę nad kulturą bartniczą w Polsce sprawuje 32 depozytariuszy. Wspierani są przez: 10 samorządów (gminy, powiaty) 2 parafie, 5 muzeów, centra kultury, 3 krajowe i zagraniczne organizacje pozarządowe, park krajobrazowy i 3 parki narodowe: Białowieski, Biebrzański i Wigierski.
5. W uzasadnieniu do pozytywnego rozpatrzenia wniosku o wpis na Reprezentatywną Listę Niematerialnego Dziedzictwa Światowego UNESCO czytamy: **„Zgłoszenie „kultury bartniczej” przez Polskę i Białoruś świadczy o głęboko zakorzenionej świadomości potrzeby jej ochrony jako narzędzia zapewniającego zrównoważony rozwój społeczności lokalnych, równowagę ekologiczną oraz ochronę środowiska naturalnego i krajobrazu kulturowego”.**

W ostatniej naturalnej Puszczy Europy, a dokładnie w jej sercu - w Białowieskim Parku Narodowym zachowało się unikalne dziedzictwo. Najstarsze, widoczne do dziś ślady bartnictwa pochodzą z XVIII i XIX wieku - mówi Andrzej Keczyński z Białowieskiego Parku Narodowego. To około 140 drzew bartnych i ze śladami po barciach. Analiza przyrodnicza zachowanych zabytków kultury w sercu naturalnej Puszczy pozwala odpowiedzieć na pytanie jak pszczoły i bartnictwo oddziaływały na las.

Bartnictwo z BPN jest punktem wyjścia do podejmowanych w Polsce działań merytorycznych i edukacyjnych - dodaje Andrzej Keczyński, który w Puszczy Białowieskiej jest depozytariuszem dziedzictwa kultury bartniczej.

Kultura bartnicza obejmuje wiedzę, umiejętności, praktyki, tradycje, rytuały i wierzenia związane z hodowlą dzikich pszczoł w barciach lub ulach kładowych ustawianych na drzewach na terenach leśnych. Współcześni bartnicy opiekują się pszczołami w inny sposób niż pszczelarze. Tym co odróżnia ich od pszczelarzy jest cel: zminimalizowanie ingerencji człowieka w naturalny cykl życia pszczoły, a nie intensyfikacja produkcji miodu. Ludzie hodujący pszczoły w barciach starają się odtworzyć naturalne warunki życia owadów. Współczesne bartnictwo wymaga zaawansowanych umiejętności i znajomości tradycyjnych metod i narzędzi. Nauka tego trwa całe życie. Poprzez bezpośredni kontakt z rojami, ale też ze środowiskiem naturalnym, bartnicy poszerzają wiedzę na temat życia pszczoł i ekosystemu leśnego.

Kultura bartnicza - w Polsce i na Białorusi to nie tylko tradycja historyczna, ale także zjawisko społeczne. „Bartnictwo to profesja naszych przodków i pasja, która nas określa i determinuje naszą działalność” - mówi Piotr Piłsiewicz z Bractwa Bartnego z Augustowa. Sprzyja poczuciu przynależności do konkretnej społeczności lokalnej, łączy się ze świadomością naszej wspólnej odpowiedzialności za środowisko. To praktyka pracy, zwyczaje, obyczaje, tradycje kulinarne, rzemiosło, rękodzieło i tradycyjna medycyna.

Osoba do kontaktu:

mgr Andrzej Keczyński, pracownia naukowa BPN - depozytariusz niematerialnego dziedzictwa kultury bartniczej w Białowieskim Parku Narodowym

tel kom.: 511 971 060

tel. 85 6812 989 wew. 29

e-mail: andrzej.keczynski@bpn.com.pl

grafika pogładowa: Filimon Waszkiewicz, fot J.J. Kapriński, zbiory BPN